

Uddannelsesprogram

*Introduktionsuddannelse i Patologisk anatomi og cytologi:
- Patologi, Hospitalsenhed Midt*

Målbeskrivelsen 2022

Godkendt den 01.09.2023 af Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse

Indledning

Formålet med uddannelsesprogrammet er at beskrive, hvordan og hvornår målene, som er beskrevet i målbeskrivelsen for indeværende speciale, opnås i det daglige arbejde på afdelingen.

Desuden beskriver uddannelsesprogrammet, hvordan kompetencevurderingen af opnåede mål vil foregå i det daglige. Det er ligeledes skitseret, i hvilken rækkefølge de enkelte mål mest hensigtsmæssigt opnås.

Uddannelsesprogrammet beskriver således idealforløbet for netop denne uddannelsesstilling.

Uddannelsens varighed og indhold er beskrevet i målbeskrivelsen ([Målbeskrivelse for speciallægeuddannelsen i Patologisk anatomi og cytologi \(sst.dk\)](#))

Uddannelsesprogrammet kan ses som en slags kontrakt mellem uddannelseslægen og de afdelinger, som indgår i uddannelsesforløbet, idet såvel uddannelseslægen som afdelingen kan stille krav til hinanden, svarende til uddannelsesprogrammet.

Såfremt en uddannelseslæge ikke finder at uddannelsen lever op til det uddannelsesprogram, som er udarbejdet for det pågældende uddannelsesforløb, er det i første omgang hovedvejlederen, som skal kontaktes. Løses problemet ikke ad denne vej kontaktes UALO og afdelingsledelsen. Kan man ikke få sin sag behandlet inden for afdelingens rammer kan uddannelseslægen – efter at have orienteret afdelingsledelsen - henvende sig til hospitalets uddannelseskoordinerende overlæge eller specialets / områdets PKL.

Under ansættelse i praksis drøftes problemet i første omgang med tutorlægen, hvorefter det kan drøftes med specialets PKL, hvis der ikke kan findes en løsning i den pågældende praksis.

Det vil ligeledes være naturligt at rette henvendelse til Videreuddannelsessekretariatet, såfremt man har problemer i forhold til uddannelsen på afdelingen.

Forkortelser

KV: Kompetencevurdering

UKO: Uddannelseskoordinerende overlæge

UALO: Uddannelsesansvarlig ledende overlæge

PKL: Postgraduat Klinisk Lektor

UKYL: Uddannelseskoordinerende yngre læge

Indholdsfortegnelse

Indledning	2
Forkortelser.....	2
Indholdsfortegnelse	3
Ansættelsessted / Uddannelsens opbygning.....	4
1. Ansættelse - Patologi, Hospitalsenhed Midt.	5
1.1 Præsentation af afdelingen.....	5
1.1.1 Introduktion til afdelingen.....	5
1.1.2 Organisering af den lægelige uddannelse i afdelingen	5
1.1.3 Uddannelsesvejledning	5
1.1.4 Arbejdsopgaver og - tilrettelæggelse.....	5
1.2 Uddannelsesplanlægning.....	6
1.2.1 Sammenhæng mellem uddannelse og arbejdsfunktioner	6
1.3 Plan for kompetenceudvikling og kompetencegodkendelse.....	6
1.4 Konferencer, undervisning, kurser og kongresdeltagelse	11
1.4.1 Undervisning.....	11
1.4.2 Kursusdeltagelse	12
1.5 Fokuserede ophold og uddannelsesdage / returdage.....	12
1.6 Forskning og udvikling.....	12
1.7 Anbefalet litteratur	12
2. Evaluering af den lægelige videreuddannelse	13
3. Nyttige links.....	13

Ansættelsessted / Uddannelsens opbygning

Introduktionsuddannelsen varer 12 mdr. Indholdet er beskrevet i målbeskrivelsen ([Link](#)). Uddannelsesprogrammet her angiver, hvordan dette uddannelsesforløb på 12 mdr. på Patologi, Viborg, konkret udmøntes.

Ansættelse: Introduktionsstilling
Afdeling: Patologi, Hospitalsenhed Midt
Varighed: 12 måneder

1. Ansættelse - Patologi, Hospitalsenhed Midt.

1.1 Præsentation af afdelingen

<https://www.fagperson.hospitalsenhedmidt.dk/afdelinger/patologi/>

Patologi, HE Midt yder patologiservice på regionsniveau til Hospitalsenhed Midt, som består af Regionshospitalet Viborg, Skive, Silkeborg og Hammel Neurocenter. Endvidere ydes patologiservice til Regionshospitalet Gødstrup. Desuden betjenes almen lægepraksis i den vestlige del af regionen og privathospitaler, speciallægepraksis inden for hud og gynækologi, kirurgisk speciallægepraksis samt tandlæger i samme område.

1.1.1 Introduktion til afdelingen

Der udarbejdes særskilt introduktionsprogram, som du følger de første 1-2 uger.

1.1.2 Organisering af den lægelige uddannelse i afdelingen

I følgende link er den overordnede organisering af den lægelige videreuddannelse beskrevet:

<https://www.videreuddannelsen-nord.dk/postgraduat-klinisk-lektor/uddannelsesprogrammer/information-om-den-lagelige-videreuddannelse/>.

Afdelingen har en Uddannelsesansvarlig Ledende Overlæge (UALO), der sammen med Cheflægen er ansvarlig for afdelingens videreuddannelse af uddannelsessøgende læger, og derigennem for opfyldelsen af målbeskrivelsen.

1.1.3 Uddannelsesvejledning

Afdelingens UALO udpeger en hovedvejleder for hver ansat yngre læge i speciallægeuddannelsen. Intro lægen tildeles som udgangspunkt en læge i hoveduddannelse som vejleder, men afhængig af antal uddannelseslæger på det aktuelle tidspunkt kan det også være en af afdelingens speciallæger.

Hovedvejleder er ansvarlig for gennemførelse af den første vejledersamtale, der skal afholdes indenfor 14 dage. Herefter er det den uddannelsessøgendes ansvar at samtalerne gennemføres. Ved disse samtaler lægges den individuelle uddannelsesplan og der gives karrierevejledning

Den generelle beskrivelse af samtalsystemet finder du via dette link:

<https://www.videreuddannelsen-nord.dk/postgraduat-klinisk-lektor/uddannelsesprogrammer/information-om-den-lagelige-videreuddannelse/>

Planlægning og dokumentation af afholdte samtaler sker i uddannelseslaege.dk. Via dette system foregår godkendelsesproceduren for de individuelle uddannelsesplaner.

På afdelingen udarbejdes, ud over den generelle uddannelsesplan for ansættelsen, også specifikke skriftlige uddannelsesplaner for opholdet på de enkelte organsøjler. Disse søjleplaner laves af uddannelseslægen i samarbejde med søjlevejleder ved opstart på ny søjle, og sendes til speciallægerne på søjlen samt UALO. Ved afslutning af et søjleophold vurderer søjlevejleder i samarbejde med uddannelseslægen, om målene i søjleplanen er opnået. Ved samme anledning, giver uddannelseslægen mundtlig og skriftlig feedback vedrørende opholdet på søjlen. Den skriftlige feedback videresendes til speciallægerne på søjlen og UALO.

1.1.4 Arbejdsopgaver og - tilrettelæggelse

Afdelingen er opdelt i 4 'uddannelsessøjler':

- mamma
- gastrointestinal
- urologi, gynækologi
- hud, lungebiopsier, øre-næse-hals

Læger i uddannelsesstilling deltager under rotation i alle disse søjler og i deres konferencer.

Læger i introduktionsuddannelse bliver endvidere lært op i obduktioner. Dette foregår sideløbende med ovenstående søjleophold.

1.2 Uddannelsesplanlægning

Introduktionslæger vil typisk have 3 måneder per søjle, hvor de skal trænes i udkæring, mikroskopi, beskrivelse og diagnosekodning i henhold til den søjleplan, der laves i starten af opholdet på søjlen. Målet for udkæring er, at når uddannelseslægen har modtaget den initiale oplæring, så kan lægen i stigende grad arbejde selvstændig, og skære hovedparten af prøverne ud med ingen/minimal supervision. Al mikroskopi superviseres, men der skal i stigende grad foreligge relevante vurderinger og bud på diagnose, samt andre vigtige parametre for korrekt diagnostik, og der skal kunne diagnosekodes relevant. Herudover forventes der deltagelse til en del af de multidisciplinære konferencer. På enkelte søjler vil uddannelseslægen kunne deltage ved fryseundersøgelser.

Endvidere vil uddannelseslægen i løbet af året lære at udføre obduktioner, hvor målet er, at de selvstændig kan foretage selve obduktionen, vurdere relevante områder at udtage til mikroskopi, og efterfølgende have superviseret mikroskopi og udarbejdelse af skriftlig rapport.

Alle speciallæger fungerer som kliniske vejledere. Vores 3.års kursister fungerer som klinisk vejleder ifm. udvalgt udkæring, samt ved det praktiske arbejde ved obduktioner, men foretager typisk ikke kompetencevurdering.

Uformel kompetencevurdering foregår kontinuerlig i forbindelse med udkæring, mikroskopi og udarbejdelse af svar til klinikkerne. Vores formelle kompetencevurdering fremgår af skemaet i punkt 1.3, og foregår hovedsagelig ved hjælp af EPA (Entrusted Professional Activity) – se evt.

<https://danskpatologi.org/uddannelse/speciallaegeuddannelse/evaluering/>). Der er 5 typer EPA:

- 1 Friskt væv
- 2 Udkæring
- 3 Mikroskopi
- 4 Obduktion
- 5 Konference

I forbindelse med opholdet på en søjle, skal der som minimum gennemføres EPA i starten og slutningen af søjleopholdet.

1.2.1 Sammenhæng mellem uddannelse og arbejdsfunktioner

Se afsnit 1.2

1.3 Plan for kompetenceudvikling og kompetencegodkendelse

Nedenfor er skitseret hvad der skal opnås i uddannelsesforløbet, og hvilke arbejdsfunktioner der er grundlaget for læringen. En komplet oversigt over kompetencer, der skal opnås i hele speciallægeuddannelsen, findes i målbeskrivelsen. Numrene i tabellen henviser til kompetencenumrene i målbeskrivelsen.

Kompetencer			Læringsstrategier, Anbefaling	Kompetencevurderingsmetode(r) Obligatorisk(e)	Forventet kompetence opnået
Nr.	Kompetence	Konkretisering af kompetence (inkl. lægerolle			
Medicinsk ekspert					
I 1	Kan erhverve viden prædiagnostisk	Kan skaffe information om kliniske forhold eller tidligere undersøgelser, herunder sikre patientidentitet og vurdere, om rekvisitionen indeholder tilstrækkelige kliniske oplysninger.	Superviseret dagligt arbejde	EPA 1-4	3 måneder
I 2.1	Kan håndtere friskt væv mhp. efterfølgende undersøgelser	Modtage ufikseret præparat, herunder at klargøre til fiksering, fremstille imprintpræparater samt udtage væv til specialundersøgelser.	Superviseret dagligt arbejde	EPA 1	9 måneder
I 2.2	Kan beskrive og udskære friskt og fikseret væv	Kan udforme makroskopisk beskrivelse af hyppigt forekommende præparater.	Superviseret dagligt arbejde	EPA 2 Audit af beskrivelser	3 måneder
I 2.3	Kan håndtere friskt væv til frys	Kan foretage frysensnitsundersøgelse ved hyppigt forekommende præparatyper og efter supervision afgive svar.	Superviseret dagligt arbejde	EPA 1	9 måneder
I 3.1	Kan anvende almindeligste diagnostiske metoder	Kan anvende de almindeligste histo- og cytokemiske farvninger.	Superviseret dagligt arbejde	EPA 3 Struktureret samtale	9 måneder
I 3.2	Kan redegøre for laboratorieteknik	Kan vurdere kvalitet og farvning af rutinefarvede snit samt forekomst af artefakter.	Superviseret dagligt arbejde Laboratorieophold	Struktureret samtale	9 måneder

		Kan redegøre for principperne bag immunhistokemiske og molekylærpatologiske metoder.			
I 4.1	Kan diagnosticere og udfærdige svar under supervision på normalt væv	Kan foretage mikroskopisk undersøgelse af og beskrive normalt væv, f.eks. ductus deferens og normalt graviditetsprodukt.	Superviseret dagligt arbejde	EPA 3	3 måneder
I 4.2	Kan diagnosticere og udfærdige svar under supervision på inflammatoriske tilstande	Kan foretage mikroskopisk undersøgelse af og beskrive hyppigt forekommende inflammatoriske vævsforandringer, f.eks. granulationsvæv, appendicitis og cholecystitis.	Superviseret dagligt arbejde	EPA 3	6 måneder
I 4.3	Kan diagnosticere og udfærdige svar under supervision på benigne non-neoplastiske forandringer	Kan foretage mikroskopisk undersøgelse af og beskrive benigne forandringer i epitel, f.eks. hyperplasi og metaplasi. Andre benigne forandringer, f.eks. hæmoride, ektopisk graviditet og epitelial inklusionscyste	Superviseret dagligt arbejde	EPA 3	6 måneder
I 4.4	Kan diagnosticere og udfærdige svar under supervision på benigne neoplasier	Kan foretage mikroskopisk undersøgelse af og beskrive hyppigt forekommende benigne tumorer/tumorignende læsioner, f.eks. lipom, leiomyom.	Superviseret dagligt arbejde	EPA 3	9 måneder
I 4.5	Kan diagnosticere og udfærdige svar under supervision på maligne neoplasier	Kan foretage mikroskopisk undersøgelse af og beskrive hyppigt forekommende maligne tumorer, f.eks. colonkarcinom, mamma-karcinom, basocellulært karcinom.	Superviseret dagligt arbejde	EPA 3	9 måneder

I 4.6	Kan diagnosticere og udfærdige svar under supervision på molekylære analyser	Kan inddrage og fortolke almindelige molekylærpatologiske undersøgelser for specifikke genetiske forandringer.	Superviseret dagligt arbejde	EPA 3	12 måneder
I 4.7	SNOMED kodning	Kan foretage SNOMED kodning efter supervision.	Superviseret dagligt arbejde	EPA 3	6 måneder
I 5	Er bekendt med udførelse af ukompliceret obduktion	Er bekendt med udførelse af ukompliceret voksenobduktion og demonstration af obduktionsfund for kliniske læger.	Superviseret dagligt arbejde, evt. fokuseret ophold	Struktureret samtale	9 måneder
Kommunikator					
I 6	Kan kommunikere indenfor egen afdeling	Kan vurdere modtaget information og give tydelig og fyldestgørende information såvel skriftligt som mundtligt til samarbejdspartnere på egen og evt. andre afdelinger. Kan fremlægge præparater for kolleger i afdelingen.	Superviseret dagligt arbejde Generelle kurser Deltagelse i undervisning og MDT-konferencer	Struktureret observation Godkendt kursus	6 måneder
Samarbejder					
I 7	Kan samarbejde indenfor egen afdeling	Kan samarbejde med de øvrige medarbejdere på afdelingen i gensidig respekt, herunder give feedback til andre personalegrupper. Kan fungere i samarbejdsrelationer i afdelingen i forhold til opnået kompetenceniveau.	Superviseret dagligt arbejde Generelle kurser	Struktureret samtale Godkendt kursus	3 måneder

Leder og administrator					
I 8.1	Kan redegøre for sundhedsvæsenets opbygning	Kan redegøre for den overordnede struktur i det danske sundhedsvæsen.	Superviseret dagligt arbejde	Struktureret samtale	12 måneder
I 8.2	Kan beskrive organisation i egen afdeling	Kender til sygehusets og egen afdelings ledelsesstruktur.	Deltagelse i mindre administrative opgaver i afdelingen, f.eks. ved deltagelse i lokale udvalg	Struktureret samtale	12 måneder
Sundhedsfremmer					
I 9	Kan redegøre for sundhedsmæssige risici og arbejder herefter	Har viden om laboratoriemæssige risici. Arbejder i henhold til afdelingens sikkerheds- og hygiejneinstruks.	Superviseret dagligt arbejde	Struktureret samtale	3 måneder
Akademiker					
I 10	Kan kritisk vurdere indholdet i videnskabelige artikler	Kan vurdere og fremlægge, på et basalt niveau, indholdet af videnskabelige publikationer for f.eks. kolleger.	Superviseret dagligt arbejde Undervisning af andre	Struktureret observation	12 måneder
Professionel					
I 11.1	Kan anvende medicinsk viden og færdigheder	Kan anvende medicinsk viden, færdigheder og professionelle holdninger i lægefaglig sammenhæng.	Superviseret dagligt arbejde Deltagelse i MDT-konferencer	Struktureret observation	3 måneder
I 11.2	Udviser samvittighedsfuldhed	Udviser omhu og samvittighedsfuldhed i det daglige arbejde, herunder være bevidst om sine egne begrænsninger.	Superviseret dagligt arbejde	Struktureret observation	3 måneder

1.4 Konferencer, undervisning, kurser og kongresdeltagelse

Nedenfor er kort skitseret, hvilke konferencer uddannelseslægen forventes at deltage i, hvad uddannelseslægens rolle på konferencen er – og hvad uddannelseslægen kan forvente at lære af deltagelse i konferencen.

	Indhold	Hypighed	Deltagere	Læring
Personalemøde	Generel info	Hver måned	Alle ansatte ved afdelingen	Professionel Viden om praktiske forhold og nye tiltag
Lægemøde	Generel info, diskussion, ferieplanlægning etc.	Hver 14. dag	Alle læger	Professionel Samarbejde Organisatorisk
Yngre lægemøder	Generel diskussion	Hver måned	Uddannelseslæger og afdelingslæger	Professionel
Casefrokost	Fremlæggelse af lærerige cases for øvrige læger	Hver måned	Uddannelseslæger og de speciallæger der har mulighed	Medicinsk ekspert Kommunikator
Journal club	Præsentation af videnskabelig artikel	Hver måned	Uddannelseslæger, ansvarlig speciallæge, og de speciallæger der har mulighed	Medicinsk ekspert Kommunikator
Staff meeting	Oplæg ved en af sygehusets afdelinger	Hver måned	Læger, ved ønske og mulighed	Professionel Stifte bekendtskab med andre afdelinger
Multidisciplinær konference	Præsentation af fund og planlægning af cancerpatienters forløb i samarbejde med klinikere	Afhængig af søjle	Læger tilknyttet den relevante søjle	Professionel Kommunikator Medicinsk ekspert

1.4.1 Undervisning

Uddannelseslæger skal som udgangspunkt afholde minimum 1 undervisnings-session, som, afhængig af det valgte emne, kan være for læger, bioanalytikere eller hele afdelingen.

Som uddannelseslæge kan du blive bedt om at deltage i undervisningen af studenter på afdelingen, typisk i forbindelse med obduktion, men kan også omfatte undervisning af bioanalytikere og bioanalytikerstuderende. Vi forventer, at uddannelseslægen tager del i oplæring af yngre kolleger og andre sundhedsprofessionelle i afdelingen ved behov. Læger, der har været på kursus / deltaget i konferencer kan blive bedt om at fremlægge hovedpointer fra kurset/konferencen ved efterfølgende lægemøde.

1.4.2 Kursusdeltagelse

Under ansættelsen forventes uddannelseslægen at deltage i det obligatoriske generelle kursus Vejledning (se herunder).

Kurstitel	Placering	Varighed	Tilmelding
Vejledning	2 halvår	2 + 1 dag (eksternat)	Egen tilmelding, læs mere her: http://www.videreuddannelsen-nord.dk/introduktionsuddannelse/obligatoriske-kurser-introduktionsuddannelsen/

Afdelingen giver tjenestefrihed med løn, men det påhviler uddannelseslægen at give afdelingen besked (cheflæge) om kursets placering tidligst muligt. Uddannelseslægen skal selv tilmelde sig kurset.

Endvidere forventes det, at læger i introduktionsstilling deltager i "Basiskursus for reservelæger i introduktionsstilling". For tilmelding, tryk [her](#).

Vær opmærksom på, at der kan være lang venteliste til nogle kurser, hvorfor tilmelding bør ske hurtigst muligt

Der tilstræbes, at alle uddannelseslæger der, ønsker det, får mulighed for at deltage til årsmødet i Dansk Patologiselskab.

Der er mulighed for i mindre omfang at deltage i øvrige kurser. Deltagelse i øvrige relevante kurser og konferencer/kongresser behandles imødekomende af cheflægen.

1.5 Fokuserede ophold og uddannelsesdage / returdage

Der vil typisk ikke planlægges fokuserede ophold i løbet af en introduktionsstilling.

1.6 Forskning og udvikling

Se [videreuddannelsessekretariatets hjemmeside for nærmere information om forskningstræning\(link\)](#)

Der vil som oftest være mulighed for at deltage i et forskningsprojekt, men dette er ikke påkrævet i en introduktionsstilling.

1.7 Anbefalet litteratur

"WHO Classification of tumours" for de forskellige organsystemer.

Retningslinjer fra de forskellige multidisciplinære cancergrupper.

Bøger vedrørende makroskopisk og mikroskopisk anatomi, samt patologiske forandringer indenfor de forskellige organområder.

2. Evaluering af den lægelige videreuddannelse

Der henvises til nedenstående link for information om evaluering af den lægelige videreuddannelse:
<https://www.videreuddannelsen-nord.dk/postgraduat-klinisk-lektor/uddannelsesprogrammer/information-om-den-lagelige-videreuddannelse/>

3. Nyttige links

Link til afdeling:	Patologi Viborg
Specialeselskabets hjemmeside:	Dansk Patologiselskab
Specialets postgraduat kliniske lektor:	https://clin.medarbejdere.au.dk/postgraduatekliniskelektorer/
Videreuddannelsesregion Nord:	www.videreuddannelsen-nord.dk
Sundhedsstyrelsen:	www.sst.dk
Styrelsen for patientsikkerhed:	www.stps.dk
Lægeforeningens karriererådgivning: vaerktoejer-for-laeger	https://laeger.dk/raad-og-stoette/karriereraadgivning-og-vaerktoejer-for-laeger
Karriereværket:	https://laeger.dk/raad-og-stoette/karriereraadgivning-og-vaerktoejer-for-laeger/karrierevaerket-refleksion-og-dialog